

NEMATERIALAUS KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS KONVENCIJA

2003 m. spalio 17 d., Paryžius
MISC/2003/CLT/CH/14

NEMATERIALAUS KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS KONVENCIJA

Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (toliau – UNESCO) Generalinė konferencija, posėdžiaudama 2003 m. rugsėjo 29–spalio 17 d. Paryžiuje vykusioje 32-oje sesijoje,

remdamasi esamais tarptautiniais žmogaus teisių dokumentais, visų pirma 1948 m. Visuotine žmogaus teisių deklaracija, 1966 m. Tarptautiniu ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktu ir 1966 m. Tarptautiniu pilietinių ir politinių teisių paktu;

atsižvelgdama į nematerialaus kultūros paveldo, kaip kultūros įvairovės šaltinio ir tvarios plėtros garantijos, svarbą, kaip pabrėžiama 1989 m. UNESCO Rekomendacijoje dėl tradicinės kultūros ir folkloro išsaugojimo, 2001 m. UNESCO Visuotinėje deklaracijoje dėl kultūrų įvairovės ir 2002 m. Kultūros ministrų trečiojo apskritojo stalo priimtoje Stambulo deklaracijoje;

atsižvelgdama į gilią šaknis turinčią nematerialaus kultūros paveldo ir materialaus kultūros ir gamtos paveldo tarpusavio priklausomybę;

pripažindama, kad globalizacijos ir socialinių pokyčių procesai ne tik sukuria sąlygas atnaujinti bendruomenių dialogą, bet ir, kaip ir netolerancijos reiškiny, prisideda prie to, kad gali kilti didelė grėsmė, kad nematerialaus kultūros paveldo būklė ims prastėti, jis ims nykti ir bus naikinamas, ypač dėl tokiam paveldui išsaugoti reikalingų išteklių trūkumo;

suvokdama visuotinę valią ir bendrą rūpestį išsaugoti žmonijos nematerialų kultūros paveldą;

pripažindama, kad bendruomenių, ypač nuolat toje pačioje vietoje gyvenančių bendruomenių, grupių ir kartais pavienių žmonių vaidmuo kuriant, išsaugant, išlaikant ir atkuriant nematerialų kultūros paveldą ir taip padedant turtinti kultūrų įvairovę ir žmogaus kūrybines galias, yra svarbus;

pažymėdama didžiulį UNESCO indėlį kuriant norminius kultūros paveldo apsaugos dokumentus, ypač 1972 m. Pasaulinio kultūros ir gamtos paveldo globos konvenciją;

taip pat atkreipdama dėmesį į tai, kad kol kas nėra saistančio daugiašalio teisės dokumento, skirto nematerialaus kultūros paveldo apsaugai;

manydama, kad esami tarptautiniai susitarimai, rekomendacijos ir rezoliucijos dėl kultūros ir gamtos paveldo turi būti veiksmingai patobulinti ir papildyti naujomis nuostatomis dėl nematerialaus kultūros paveldo;

manydama, kad žmonėms, ypač jaunesniosioms kartoms, reikia padėti geriau suvokti nematerialaus kultūros paveldo ir jo išsaugojimo svarbą;

manydama, kad tarptautinė bendruomenė kartu su Valstybėmis, šios Konvencijos Šalimis, turėtų bendradarbiavimo ir savitarpio pagalbos dvasia prisidėti prie tokio paveldo apsaugos;

prisimindama nematerialiam kultūros paveldui skirtas UNESCO programas, ypač Žodinio ir nematerialaus žmonijos paveldo šedevrų paskelbimą;

atsižvelgdama į neįkainojamą nematerialaus kultūros paveldo, kaip žmonės suartinančio ir tarpusavio mainus bei supratimą užtikrinančio veiksnio, vaidmenį,

2003 m. spalio 17 d. *priima* šią Konvenciją.

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis Konvencijos tikslai

Šios Konvencijos tikslai yra:

- a) saugoti nematerialų kultūros paveldą;
- b) užtikrinti pagarbą atitinkamų bendruomenių, grupių ir asmenų nematerialiam kultūros paveldui;
- c) vietiniu, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis ugdyti nematerialaus kultūros paveldo svarbos suvokimą ir padėti suprasti, kad reikia užtikrinti palankų jo tarpusavio vertinimą;
- d) numatyti tarptautinį bendradarbiavimą ir pagalbą.

2 straipsnis Sąvokų apibrėžtys

Šioje Konvencijoje:

1. „Nematerialus kultūros paveldas“ – tai ilgainiui nusistovėjusi veikla, vaizdai, išraiškos formos, žinios, įgūdžiai, taip pat su jais susijusios priemonės, objektai, žmogaus veiklos produktai ir su jais susijusios kultūros erdvės, kuriuos bendruomenės, grupės ir kai kuriais atvejais pavieniai žmonės pripažįsta savo kultūros paveldo dalimi. Šį nematerialų kultūros paveldą, perduodamą iš kartos į kartą, bendruomenės ir grupės nuolat atkuria reaguodamos į savo aplinką, į sąveiką su gamta ir savo istorija, ir jis joms teikia tapatybės ir tęstinumo pojūtį, taip skatindamas pagarbą kultūrų įvairovei ir žmogaus kūrybingumui. Šioje Konvencijoje aptariamas tik toks nematerialus kultūros paveldas, kuris yra suderinamas su esamais tarptautiniais žmogaus teisių dokumentais, taip pat su bendruomenių, grupių ir žmonių savitarpio pagarbos ir tvarios plėtros reikalavimais.

2. „Nematerialus kultūros paveldas“, apibrėžtas 1 dalyje, *inter alia*, pasireiškia šiose srityse:

- a) žodinės kūrybos tradicijose ir išraiškos formose, įskaitant kalbą kaip nematerialaus kultūros paveldo raiškos priemonę;
- b) atlikimo menuose;
- c) papročiuose, apeigose ir šventiniuose renginiuose;
- d) su gamta ir visata susijusiose mokslo srityse ir veikloje;
- e) tradiciniuose amatuose.

3. „Apsauga“ – tai priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti nematerialaus kultūros paveldo gyvybingumą, įskaitant nustatymą, dokumentavimą, mokslinius tyrimus, išsaugojimą, apsaugą, sklaidą, turtinimą, perdavimą, visų pirma per formalų ir neformalų švietimą, taip pat įvairių tokio paveldo aspektų atgaivinimą.

4. „Valstybės Šalys“ – valstybės, kurios yra saistomos šios Konvencijos ir kuriose ši Konvencija galioja.

5. Ši Konvencija yra *mutatis mutandis* taikoma 33 straipsnyje nurodytoms teritorijoms, kurios šios Konvencijos Šalimis tampa tame straipsnyje nustatytais sąlygomis. Tuo mastu tokioms teritorijoms taip pat taikoma sąvoka „Valstybės Šalys“.

3 straipsnis Ryšys su kitais tarptautiniais dokumentais

Jokia šios Konvencijos nuostata negali būti aiškinama kaip nuostata, kuria:

a) keičiamas pasaulio paveldo vertybių, su kuriomis kuris nors nematerialaus kultūros paveldo objektas yra tiesiogiai susijęs, statusas ir apsaugos lygis, nustatytas 1972 m. Pasaulinio kultūros ir gamtos paveldo globos konvencijoje, arba

b) kuri turi poveikį Valstybių Šalių teisėms ir įsipareigojimams, kylantiems iš bet kurių tarptautinių dokumentų, susijusių su intelektinės nuosavybės teisėmis arba su biologinių ir ekologinių išteklių naudojimu, kurių Šalys jos yra.

II. KONVENCIJOS ORGANAI

4 straipsnis

Valstybių Šalių generalinė asamblėja

1. Įsteigiama Valstybių Šalių generalinė asamblėja (toliau – Generalinė asamblėja). Generalinė asamblėja yra suverenus šios Konvencijos organas.

2. Generalinė asamblėja kas dveji metai renkasi į eilines sesijas. Ji gali rinktis į neeilinę sesiją, jei pati taip nusprendžia arba jei yra Tarpyvyriausybinių nematerialaus kultūros paveldo apsaugos komiteto ar ne mažiau kaip vieno trečdaliai Valstybių Šalių prašymas.

3. Generalinė asamblėja priima savo darbo reglamentą.

5 straipsnis

Tarpyvyriausybinių nematerialaus kultūros paveldo apsaugos komitetas

1. UNESCO struktūroje įsteigiamas Tarpyvyriausybinių nematerialaus kultūros paveldo apsaugos komitetas (toliau – Komitetas). Jį sudaro aštuoniolika į Generalinę asamblėją, šiai Konvencijai įsigaliojus pagal 34 straipsnį, susirinkusių Valstybių Šalių išrinktų Valstybių Šalių atstovų.

2. Valstybių, šios Konvencijos Šalių, padaugėjus iki 50, Valstybių, Komiteto narių, padaugėja iki 24.

6 straipsnis

Valstybių, Komiteto narių, rinkimas ir kadencija

1. Valstybės, Komiteto narės, yra renkamos vadovaujantis tinkamo geografinio atstovavimo ir rotacijos principais.

2. Valstybes, Komiteto nares, ketverių metų kadencijai renka į Generalinę asamblėją susirinkusios Valstybės, šios Konvencijos Šalys.

3. Tačiau pusės Valstybių, Komiteto narių, išrinktų per pirmuosius rinkimus, kadencija sutrumpinama iki dvejų metų. Šios Valstybės per pirmuosius rinkimus nustatomos burtais.

4. Kas dveji metai Generalinė asamblėja atnaujina pusę Valstybių, Komiteto narių.

5. Ji taip pat išrenka tiek Valstybių, Komiteto narių, kiek yra laisvų vietų.

6. Valstybė, Komiteto narė, negali būti išrinkta dviem kadencijoms iš eilės.

7. Valstybės, Komiteto narės, savo atstovais parenka asmenis, kompetentingus įvairiose nematerialaus kultūros paveldo srityse.

7 straipsnis

Komiteto funkcijos

Nepažeidžiant kitų šia Konvencija Komitetui suteiktų prerogatyvų, Komiteto funkcijos yra:

a) siekti Konvencijos tikslų, skatinti jų įgyvendinimą ir stebėti, kaip jų siekiama;

b) teikti konsultacijas apie gerąją patirtį ir rekomendacijas dėl nematerialaus kultūros paveldo apsaugos priemonių;

- c) rengti ir teikti Generalinei asamblėjai pagal 25 straipsnį tvirtinti Fondo lėšų naudojimo plano projektą;
- d) ieškoti būdų didinti jo lėšas ir tuo tikslu pagal 25 straipsnį imtis reikiamų priemonių;
- e) rengti ir teikti Generalinei asamblėjai tvirtinti šios Konvencijos veiksmingo įgyvendinimo veiklos direktyvas;
- f) nagrinėti pagal 29 straipsnį Valstybių Šalių pateiktas ataskaitas ir parengti jų apibendrinimą Generalinei asamblėjai;
- g) nagrinėti Valstybių Šalių pateiktus prašymus ir priimti sprendimus pagal Komiteto nustatytus bei Generalinės asamblėjos patvirtintus objektyvius atrankos kriterijus dėl:
 - i) įtraukimo į sąrašus ir 16, 17 ir 18 straipsniuose minimų pasiūlymų atrankos;
 - ii) tarptautinės pagalbos pagal 22 straipsnį teikimo.

8 straipsnis

Komiteto darbo metodai

1. Komitetas atsiskaito Generalinei asamblėjai. Komitetas Generalinei Asamblėjai atsiskaito už visą savo veiklą ir sprendimus.
2. Komitetas dviejų trečdalių savo narių balsų dauguma priima savo darbo reglamentą.
3. Komitetas gali laikinai įsteigti tokius *ad hoc* konsultacinius padalinius, kurie, jo manymu, reikalingi jo užduočiai atlikti.
4. Komitetas į savo posėdžius gali kviešti viešąsias ir privačiąsias įstaigas, taip pat privačius asmenis, turinčius pripažintą kompetenciją įvairiose nematerialaus kultūros paveldo srityse, kad galėtų su jais tartis konkrečiais klausimais.

9 straipsnis

Patariamųjų organizacijų akreditavimas

1. Komitetas siūlo Generalinei asamblėjai akredituoti nevyriausybines organizacijas, turinčias pripažintą kompetenciją nematerialaus kultūros paveldo srityje, kad šios galėtų veikti kaip Komiteto patarėjos.
2. Komitetas Generalinei asamblėjai taip pat siūlo tokio akreditavimo kriterijus ir reikalavimus.

10 straipsnis

Sekretoriatas

1. Komitetui padeda UNESCO Sekretoriatas.
2. Sekretoriatas rengia Generalinės asamblėjos ir Komiteto dokumentus, taip pat jų posėdžių darbotvarkės projektus ir užtikrina jų sprendimų įgyvendinimą.

III. NEMATERIALAUS KULTŪROS PAVELDO APSAUGA NACIONALINIŲ LYGMENIU

11 straipsnis

Valstybių Šalių vaidmuo

Kiekviena Valstybė Šalis:

- a) imasi reikiamų priemonių, kad užtikrintų savo teritorijoje esančio nematerialaus kultūros paveldo apsaugą;
- b) kartu su bendruomenėmis, grupėmis ir atitinkamomis nevyriausybinėmis organizacijomis, naudodamasi 2 straipsnio 3 dalyje nurodytomis apsaugos priemonėmis, nustato ir apibūdina įvairius savo teritorijoje esančio nematerialaus kultūros paveldo elementus.

12 straipsnis

Sąvadai (Inventoriai)

1. Kad užtikrintų nustatymą ir apsaugą, kiekviena Valstybė Šalis, atsižvelgdama į konkrečią padėtį, parengia vieną arba daugiau jos teritorijoje esančio nematerialaus kultūros paveldo sąvadų (inventorių). Šie sąvadai (inventoriai) yra reguliariai atnaujinami.

2. Kiekviena Valstybė Šalis, pagal 29 straipsnį reguliariai teikdama Komitetui ataskaitą, kartu pateikia ir atitinkamą informaciją apie tokius sąvadás (inventorius).

13 straipsnis

Kitos apsaugos priemonės

Kad užtikrintų nematerialaus kultūros paveldo savo teritorijoje apsaugą, plėtojimą ir didesnę jo svarbą, kiekviena Valstybė Šalis stengiasi:

a) nustatyti bendrą politiką, kuria būtų siekiama didinti nematerialaus kultūros paveldo svarbą visuomenėje ir įtraukti tokio paveldo apsaugą į savo numatomas programas;

b) paskirti arba įsteigti vieną arba daugiau kompetentingų institucijų, kurios rūpintųsi jos teritorijoje esančio nematerialaus kultūros paveldo apsauga;

c) skatinti mokslines, technines ir menines studijas, taip pat diegti mokslinių tyrimų metodologijas, padedančias nustatyti, kaip veiksmingai saugoti nematerialų kultūros paveldą, visų pirma nematerialų kultūros paveldą, kuriam gresia pavojus;

d) imtis atitinkamų teisinių, techninių, administracinių ir finansinių priemonių, kuriomis būtų siekiama:

i) skatinti steigti arba stiprinti nematerialaus kultūros paveldo vadybos mokymo įstaigas ir perduoti tokį paveldą per jo pateikimui ar apraiškai skirtus forumus ir erdves;

ii) užtikrinti galimybę naudotis nematerialiu kultūros paveldu, kartu gerbiant įprastą su konkrečiais naudojimosi tokiu paveldu aspektais susijusią praktiką;

iii) steigti nematerialaus kultūros paveldo dokumentavimo įstaigas ir siekti, kad jos būtų lengviau prieinamos.

14 straipsnis

Švietimas, sąmoningumo didinimas ir gebėjimų stiprinimas

Kiekviena Valstybė Šalis visomis tinkamomis priemonėmis siekia:

a) užtikrinti nematerialaus kultūros paveldo pripažinimą, pagarbą jam ir jo prestižo kėlimą visuomenėje, ypač:

i) per plačiąja visuomenei, pirmiausia jaunimui, skirtas švietimo, sąmoningumo didinimo ir informavimo programas;

ii) per konkrečias švietimo ir mokymo programas atitinkamose bendruomenėse ir grupėse;

iii) stiprinti gebėjimus saugoti nematerialų kultūros paveldą, svarbiausia, jį administruoti ir moksliai tirti;

iv) neformalioji pažintinė veiklos priemonėmis;

b) nuolat informuoti visuomenę apie tokiam paveldui gresiančius pavojus ir apie pagal šią Konvenciją vykdomą veiklą;

c) remti mokymą saugoti gamtos vietoves ir atmintinas vietas, gerinti švietimą apie gamtos vietoves ir atmintinas vietas, kurios privalo išlikti, kaip viena iš nematerialaus paveldo reiškimosi formų kad nematerialus kultūros paveldas galėtų reikštis.

15 straipsnis

Bendruomenių, grupių ir asmenų dalyvavimas

Norėdamos užtikrinti nematerialaus kultūros paveldo apsaugą, visos Valstybės Šalys stengiasi užtikrinti kuo plačiausią tokių paveldą kuriančių, palaikančių ir perduodančių bendruomenių, grupių, taip pat, jei reikia, asmenų dalyvavimą ir įtraukti juos į jo administravimą.

IV. NEMATERIALAUS KULTŪROS PAVELDO APSAUGA TARPTAUTINIŲ LYGMENIU

16 straipsnis

Reprezentatyvus žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašas

1. Kad nematerialus kultūros paveldas būtų geriau žinomas, būtų geriau suvokiama jo reikšmė ir būtų skatinamas kultūrų įvairovę gerbiantis dialogas, Komitetas atitinkamų Valstybių Šalių siūlymu sudaro, nuolat atnaujiną ir skelbia Reprezentatyvų žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą.

2. Komitetas parengia ir Generalinei asamblėjai tvirtinti pateikia šio reprezentatyvaus sąrašo sudarymo, atnaujinimo ir skelbimo kriterijus.

17 straipsnis

Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašas

1. Kad būtų galima imtis tinkamų apsaugos priemonių, Komitetas sudaro, nuolat atnaujiną ir skelbia Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašą ir tokių paveldą į tą sąrašą įrašo atitinkamos Valstybės Šalies prašymu.

2. Komitetas parengia ir pateikia Generalinei asamblėjai tvirtinti šio sąrašo sudarymo, atnaujinimo ir skelbimo kriterijus.

3. Nepaprastos skubos atvejais, kurių nustatymo objektyvius kriterijus Komiteto siūlymu patvirtina Generalinė asamblėja, Komitetas atitinkamą paveldo objektą į šio straipsnio 1 dalyje minėtą sąrašą gali įrašyti pasitaręs su atitinkama Valstybe Šalimi.

18 straipsnis

Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos programos, projektai ir veikla

1. Remdamasis Valstybių Šalių pateiktais pasiūlymais ir vadovaudamasis Komiteto apibrėžtais ir Generalinės asamblėjos patvirtintais kriterijais, Komitetas reguliariai atrenka ir remia geriausiai Konvencijos principus ir tikslus atspindinčias nacionalines, subregionines ir regionines nematerialaus kultūros paveldo apsaugos programas, projektus ir veiklą, atsižvelgdamas į konkrečias besivystančių šalių reikmes.

2. Šiuo tikslu Komitetas gauna, nagrinėja ir tvirtina Valstybių Šalių prašymus dėl tarptautinės pagalbos rengiant tokius pasiūlymus.

3. Komitetas prie tokių projektų, programų ir veiklos vykdymo prisideda skleidamas geriausių patirtį tokiomis veiklos formomis, kurias jis turi nustatyti.

V. TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS IR PAGALBA

19 straipsnis Bendradarbiavimas

1. Šioje Konvencijoje tarptautinis bendradarbiavimas, *inter alia*, – tai keitimasis informacija ir dalijimasis patirtimi, bendros iniciatyvos ir Valstybių Šalių pastangų saugoti nematerialų kultūros paveldą rėmimo mechanizmo sukūrimas.

2. Nepažeisdamos savo nacionalinės teisės aktų, paprotinės teisės ir praktikos, Valstybės Šalys pripažįsta, kad nematerialaus kultūros paveldo apsauga yra bendras visos žmonijos interesas, ir tuo tikslu įsipareigoja bendradarbiauti dvišaliu, subregioniniu, regioniniu ir tarptautiniu lygmenimis.

20 straipsnis Tarptautinės pagalbos tikslai

Tarptautinė pagalba gali būti teikiama siekiant toliau išvardytų tikslų:

- a) išsaugoti paveldą, įrašytą į Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašą;
- b) rengti 11 ir 12 straipsniuose apibūdintus sąvadus (inventorius);
- c) remti nacionalines, subregionines ir regionines nematerialaus kultūros paveldo apsaugos programas, projektus ir veiklą;
- d) siekti bet kurio kito tikslo, kuris, Komiteto manymu, yra būtinas.

21 straipsnis Tarptautinės pagalbos formos

Valstybei Šaliai Komiteto teikiamą pagalbą nulemia 7 straipsnyje numatytos veiksmingo įgyvendinimo veiklos direktyvos ir 24 straipsnyje minimas susitarimas. Ta pagalba gali būti:

- a) įvairių apsaugos aspektų tyrimas;
- b) ekspertų ir specialistų paslaugų teikimas;
- c) visų reikalingų darbuotojų mokymas;
- d) standartų nustatymo ir kitų priemonių rengimas;
- e) infrastruktūrų kūrimas ir naudojimas;
- f) aprūpinimas įranga ir pažangiosios patirties perdavimas;
- g) kitos finansinės ir techninės pagalbos formos, atitinkamais atvejais – ir paskolų mažomis palūkanomis teikimas bei dovanojamos lėšos.

22 straipsnis Tarptautinės pagalbos reglamentavimo sąlygos

1. Komitetas nustato tarptautinės pagalbos prašymų nagrinėjimo tvarką ir nurodo, kokia informacija prašymuose turi būti pateikta, pavyzdžiui, numatytos priemonės ir reikalingi veiksmai, taip pat išlaidų įvertinimas.

2. Nepaprastos skubos atvejais Komitetas pagalbos prašymus nagrinėja skubos tvarka.

3. Norėdamas priimti sprendimą, Komitetas prireikus atlieka tyrimus ir konsultuojasi.

23 straipsnis

Tarptautinės pagalbos prašymai

1. Kiekviena Valstybė Šalis gali pateikti Komitetui prašymą suteikti tarptautinę pagalbą jos teritorijoje esančio nematerialaus kultūros paveldo apsaugai.
2. Tokį prašymą kartu gali pateikti dvi arba daugiau Valstybių Šalių.
3. Prašyme pateikiama 22 straipsnio 1 dalyje minėta informacija ir pridedami reikalingi dokumentai.

24 straipsnis

Pagalbą gaunančių Valstybių Šalių vaidmuo

1. Laikantis šios Konvencijos nuostatų, suteikiama tarptautinė pagalba, reglamentuojama pagalbą gaunančios Valstybės Šalies ir Komiteto susitarimu.
2. Paprastai pagalbą gaunanti Valstybė Šalis, kiek leidžia jos ištekliai, turi prisidėti prie apsaugos priemonių, kurioms teikiama tarptautinė pagalba, išlaidų padengimo.
3. Pagalbą gaunanti Valstybė Šalis Komitetui pateikia pagalbos, suteiktos nematerialaus kultūros paveldo apsaugai, panaudojimo ataskaitą.

VI. NEMATERIALAUS KULTŪROS PAVELDO FONDAS

25 straipsnis

Fondo pobūdis ir lėšos

1. Įsteigiamas Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos fondas (toliau – Fondas).
2. Fondą sudaro tiksliniai fondai, įsteigti pagal UNESCO finansinius nuostatus.
3. Fondo lėšas sudaro:
 - a) Valstybių Šalių mokami įnašai;
 - b) šiam tikslui UNESCO Generalinės konferencijos skirtos lėšos;
 - c) įnašai, dovanojamos lėšos ar palikimas, kuriais gali prisidėti:
 - i) kitos valstybės;
 - ii) Jungtinių Tautų sistemos organizacijos ir programos, ypač Jungtinių Tautų vystymo programa, taip pat kitos tarptautinės organizacijos;
 - iii) viešosios ar privačios institucijos arba asmenys;
 - d) visos už Fondo lėšas sukauptos palūkanos;
 - e) lėšos, surinktos per rinkliavas ir gautos per Fondo rėmimo renginius;
 - f) visos kitos lėšos, kurias leidžia Komiteto parengti Fondo nuostatai.
4. Sprendimus dėl lėšų naudojimo Komitetas priima vadovaudamasis Generalinės asamblėjos nustatytais gairėmis.
5. Komitetas gali priimti įnašus ir kitokią pagalbą bendriems ir konkretiems tikslams, susijusiems su konkrečiais projektais, jeigu tuos projektus jis yra patvirtinęs.
6. Jokios politinės, ekonominės ar kitos sąlygos, nesuderinamos su šios Konvencijos tikslais, negali būti siejamos su įnašais į šį Fondą.

26 straipsnis

Valstybių Šalių įnašai į Fondą

1. Neapribodamos jokių papildomų savanoriškų įnašų, Valstybės, šios Konvencijos Šalys, įsipareigoja bent kas dveji metai įmokėti į Fondą įnašą, kurio sumą, kaip visoms Valstybėms vienodą procentinį dydį, nustato Generalinė asamblėja. Šį sprendimą Generalinė asamblėja priima dalyvaujančių ir balsuojančių Valstybių Šalių, nepadariusių šio straipsnio 2 dalyje

minimo pareiškimo, balsų dauguma. Valstybės Šalies įnašas jokių būdu neturi viršyti 1 proc. jos įnašo į nuolatinį UNESCO biudžetą.

2. Tačiau kiekviena šios Konvencijos 32 arba 33 straipsnyje nurodyta valstybė, deponuodama savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentus, gali pareikšti, kad šio straipsnio 1 dalies nuostatos jos nesaisto.

3. Valstybė, šios Konvencijos Šalis, padariusi šio straipsnio 2 dalyje minėtą pareiškimą, stengiasi jį atšaukti pranešdama apie tai UNESCO Generaliniam direktoriui. Tačiau pareiškimo atšaukimas neįsigalioja įnašui, kurį ta valstybė turėjo įmokėti iki tos dienos, kurią prasideda artimiausia Generalinės asamblėjos sesija.

4. Kad Komitetas galėtų veiksmingai planuoti savo veiklą, Valstybių, šios Konvencijos Šalių, padariusių šio straipsnio 2 dalyje minėtą pareiškimą, įnašai turi būti mokami reguliariai, bent kas dveji metai, ir turėtų būti kuo artimesni įnašams, kuriuos jos būtų turėjusios mokėti, jei jas būtų saiščiusios šio straipsnio 1 dalies nuostatos.

5. Bet kuri Valstybė, šios Konvencijos Šalis, neįmokėjusi savo privalomojo ar savanoriško įnašo už einamuosius metus ir prieš juos buvusius kalendorinius metus, negali būti renkama Komiteto nare; ši nuostata netaikoma pirmiesiems rinkimams. Bet kurios tokios Valstybės, kuri jau yra Komiteto narė, kadencija baigiasi per šios Konvencijos 6 straipsnyje nustatytus rinkimus.

27 straipsnis

Savanoriški papildomi įnašai į Fondą

Valstybės Šalys, norinčios mokėti savanoriškus įnašus, papildančius tuos, kurie numatyti pagal 26 straipsnį, kuo greičiau apie tai praneša Komitetui, kad jis galėtų atitinkamai planuoti savo veiklą.

28 straipsnis

Tarptautinės lėšų rinkimo kampanijos

Valstybės Šalys kuo labiau remia UNESCO globojamas tarptautines lėšų rinkimo Fondo naudas kampanijas.

VII. ATASKAITOS

29 straipsnis

Valstybių Šalių ataskaitos

Valstybės Šalys, laikydamosi Komiteto nustatytų formų ir reguliarumo, Komitetui teikia teisinių, reguliavimo ir kitų priemonių, kurių buvo imtasi įgyvendinant šią Konvenciją, ataskaitas.

30 straipsnis

Komiteto ataskaitos

1. Remdamasis 29 straipsnyje minėtomis Valstybių Šalių ataskaitomis, Komitetas Generalinei asamblėjai per kiekvieną jos sesiją pateikia savo veiklos ataskaitą.

2. Ataskaita pateikiama UNESCO Generalinei konferencijai susipažinti.

VIII. PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS

31 straipsnis

Santykis su Žmonijos žodinio ir nematerialaus paveldo šedevrų skelbimu

1. Komitetas į Reprezentatyvų žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą įrašo iki šios Konvencijos įsigaliojimo dienos žmonijos žodinio ir nematerialaus paveldo šedevrais paskelbtus objektus.
2. Šių objektų įrašymas į Reprezentatyvų žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą jokių būdu iš anksto nenulemia būsimojo įrašymo kriterijų, kurie turi būti nustatyti pagal 16 straipsnio 2 dalį.
3. Įsigaliojus šiai Konvencijai, žmonijos žodinio ir nematerialaus paveldo šedevrai nebebus skelbiami.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

32 straipsnis

Ratifikavimas, priėmimas arba patvirtinimas

1. Šią Konvenciją valstybės, UNESCO narės, turi ratifikuoti, priimti arba patvirtinti pagal savo atitinkamus konstitucinius reikalavimus.
2. Ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentai deponuojami UNESCO Generaliniam direktoriui.

33 straipsnis

Prisijungimas

1. Prie šios Konvencijos gali prisijungti visos valstybės, ne UNESCO narės, kurias prie jos prisijungti pakviečia UNESCO Generalinė konferencija.
2. Prie šios Konvencijos taip pat gali prisijungti teritorijos, kurios turi Jungtinių Tautų pripažintą visišką vidaus savivaldą, bet neturi visiškos nepriklausomybės pagal Generalinės Asamblėjos rezoliuciją 1514 (XV), ir kurios gali pačios spręsti šia Konvencija reglamentuojamus reikalus, taip pat ir sudaryti sutartis tokiais klausimais.
3. Prisijungimo dokumentai deponuojami UNESCO Generaliniam direktoriui.

34 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši Konvencija įsigalioja praėjus trims mėnesiams nuo trisdešimto ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumento deponavimo dienos, bet tik toms valstybėms, kurios savo atitinkamus ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentus deponavo tą dieną arba iki tos dienos. Bet kuriai kitai Valstybei Šaliai ji įsigalioja praėjus trims mėnesiams nuo jos ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumento deponavimo dienos.

35 straipsnis

Federacinės arba neunitarinės konstitucinės sistemos

Valstybėms Šalims, turinčioms federacinę arba neunitarinę konstitucinę sistemą, taikomos šios nuostatos:

- a) dėl šios Konvencijos nuostatų, kurių įgyvendinimas priklauso federalinės arba centrinės įstatymų leidžiamosios valdžios teisei jurisdikcijai, federalinės arba centrinės

vyriausybės įsipareigojimai yra tokie pat, kaip ir tų Valstybių Šalių, kurios nėra federacinės valstybės;

b) dėl šios Konvencijos nuostatų, kurių įgyvendinimas priklauso atskirų sudedamųjų valstijų, šalių, provincijų ar kantonų, kurių federacijos konstitucinė sistema neįpareigoja imtis įstatymų leidybos priemonių, jurisdikcijai, federalinė vyriausybė informuoja tokių valstijų, šalių, provincijų ar kantonų kompetentingas valdžios institucijas apie minėtas nuostatas ir joms rekomenduoja jas priimti.

36 straipsnis **Denonsavimas**

1. Kiekviena Valstybė Šalis gali denonsuoti šią Konvenciją.
2. Apie denonsavimą pranešama rašytiniu dokumentu, deponuojamu UNESCO Generaliniam direktoriui.
3. Denonsavimas įsigalioja praėjus dvylikai mėnesių nuo denonsavimo dokumento gavimo. Iki tos dienos, kurią įsigalioja atsisakymas, jis neturi jokio poveikio denonsuojančios Valstybės Šalies finansiniams įsipareigojimams.

37 straipsnis **Depozitaro funkcija**

UNESCO Generalinis direktorius, kaip šios Konvencijos depozitaras, Organizacijos valstybėms narėms, 33 straipsnyje nurodytoms valstybėms, kurios nėra Organizacijos narės, taip pat Jungtinėms Tautoms praneša apie visų 32 ir 33 straipsniuose numatytų ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentų deponavimą ir 36 straipsnyje numatytus denonsavimus.

38 straipsnis **Pakeitimai**

1. Valstybė Šalis Generaliniam direktoriui adresuotu rašytiniu pranešimu gali siūlyti šios Konvencijos pakeitimus. Generalinis direktorius tokį pranešimą išplatina visoms Valstybėms Šalims. Jei per šešis mėnesius nuo pranešimo išplatavimo dienos ne mažiau kaip pusė Valstybių Šalių duoda palankų atsakymą, Generalinis direktorius tokį pasiūlymą pateikia kitai Generalinės asamblėjos sesijai svarstyti ir galbūt priimti.

2. Pakeitimai priimami dviejų trečdalių dalyvaujančių ir balsuojančių Valstybių Šalių balsų dauguma.

3. Priimti šios Konvencijos pakeitimai teikiami Valstybėms Šalims ratifikuoti, priimti, patvirtinti arba prie jų prisijungti.

4. Pakeitimai įsigalioja, bet tik toms Valstybėms Šalims, kurios juos ratifikavo, priėmė, patvirtino arba prie jų prisijungė praėjus trimis mėnesiams nuo tos dienos, kai šio straipsnio 3 dalyje nurodytus dokumentus deponuoja du trečdaliai Valstybių Šalių. Vėliau kiekvienai Valstybei Šaliai, kuri ratifikuoja, priima, patvirtina kokį nors pakeitimą arba prie jo prisijungia, tas pakeitimas įsigalioja praėjus trimis mėnesiams nuo tos dienos, kurią ta Valstybė Šalis deponuoja savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą.

5. Šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyta procedūra netaikoma 5 straipsnio dėl Valstybių Komiteto narių, skaičiaus pakeitimams.

6. Valstybė, šios Konvencijos Šalimi tampanti pakeitimams pagal šio straipsnio 4 dalį jau įsigaliojus, jeigu aiškiai nepareiškia kitaip, yra laikoma:

- a) Konvencijos su pakeitimais Šalimi;
- b) nepakeistos Konvencijos Šalimi bet kuriai pakeitimų nesaistomai Valstybei Šaliai.

39 straipsnis
Teisinę galią turintys tekstai

Ši Konvencija sudaryta anglų, arabų, ispanų, kinų, prancūzų ir rusų kalbomis. Visi šeši tekstai turi vienodą teisinę galią.

40 straipsnis
Registravimas

Pagal Jungtinių Tautų Chartijos 102 straipsnį ši Konvencija UNESCO Generalinio direktoriaus prašymu registruojama Jungtinių Tautų Sekretariate.

PRIIMTA 2003 m. lapkričio 3 d. Paryžiuje dviem autentiškais egzemplioriais, pasirašytais Generalinės konferencijos 32-osios sesijos pirmininko ir UNESCO Generalinio direktoriaus. Šie du egzemplioriai deponuojami UNESCO archyvuose. Patvirtintos kopijos įteikiamos visoms 32 ir 33 straipsniuose nurodytoms valstybėms, taip pat Jungtinėms Tautoms.

Šis tekstas yra autentiškas Konvencijos tekstas, kurį UNESCO Generalinė konferencija tinkamai priėmė Paryžiuje surengtoje 32-ojoje sesijoje, kuri buvo paskelbta baigta 2003 m. spalio 17 d.

TAI PATVIRTINDAMI, toliau nurodyti asmenys šią Konvenciją pasirašė 2003 m. lapkričio 3 d.

GENERALINĖS KONFERENCIJOS PIRMININKAS

GENERALINIS DIREKTORIUS

Patvirtinta kopija

Paryžius

Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos juridinis patarėjas
